

Jaarbericht RADAR 2019

Een stijging in het aantal meldingen, erkenning vanuit de gemeente Rotterdam, diverse activiteiten in het hele werkgebied en natuurlijk allerlei mensen die onze klachtbehandelaars hebben bijgestaan in het afgelopen jaar. In dit jaarbericht kunnen we niet een volledig overzicht geven van alle activiteiten die RADAR in 2019 heeft ontplooid, maar bieden we een dwarsdoorsnede van alles wat we doen en waarmee we bezig zijn.

Meldingen

Aantal meldingen in 2019 gestegen ten opzichte van het jaar ervoor

Het aantal meldingen en registraties van discriminatie-incidenten is in 2019 gestegen, zo blijkt uit de landelijke rapportage Discriminatiecijfers 2019. De antidiscriminatievoorzieningen ontvingen 4.382 incidenten (plus 1,4 procent), de politie 5.487 incidenten (plus 17 procent), inclusief incidenten gericht tegen werknemers met een publieke taak. Het College voor de Rechten van de Mens ontving 541 verzoeken om een oordeel (plus 6 procent) en 3.529 vragen en meldingen (plus 11 procent). MiND ontving

692 meldingen van discriminatie op internet (plus 19 procent).

De Nashville-verklaring, het stringente voorkeursbeleid van de TU Eindhoven en het plan om kunstmatige inseminatie voor lesbische en alleenstaande vrouwen niet meer te vergoeden, leidden tot aanzienlijk meer meldingen bij antidiscriminatievoorzieningen.

Tegelijkertijd was discriminatie, ook los van de meldingen en registraties, regelmatig het onderwerp van verhitte publieke en politieke discussies. Zo was discriminatie op de arbeidsmarkt wederom een veelbesproken thema en zorgden racistische spreekkoren op de voetbaltribunes voor geschokte reacties.

Regionaal ontving RADAR in 2019 ruim duizend meldingen. Daarvan kwamen er 309 uit de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant, 475 uit de politie-eenheid Rotterdam en 221 uit de politie-eenheid Oost-Brabant.

Uitschieters

Opvallende zaken uit de duizenden meldingen van discriminatie

Van de ruim duizend meldingen van discriminatie die RADAR in 2019 binnenkreeg, vielen enkele zaken extra op. Hieronder geven we een kort overzicht van deze uitschieters.

Zo heeft RADAR tientallen klachten ontvangen over de TU Eindhoven, die heeft aangekondigd voor wetenschappelijke

functies de komende anderhalf jaar enkel vrouwen aan te nemen. Het bestuur wilde hiermee de scheve verhouding tussen mannen en vrouwen recht trekken. RADAR juichte het streven naar meer diversiteit toe, maar heeft de kwestie toch voorgelegd aan het College voor de Rechten van de Mens om te toetsen of dit middel niet in strijd is met de Algemene wet gelijke behandeling.

Een studente aan Wageningen University heeft met terugwerkende kracht haar studiebeurs ontvangen. Deze was onterecht stopgezet vanwege haar zwangerschap. De klachtbehandelaars van RADAR hebben haar bijgestaan om aan te tonen dat in strijd met de Algemene wet gelijke behandeling is gehandeld. Zij kreeg gelijk en ontving alsnog een bedrag van 34.000 euro, nadat zij haar studie zelf had voorgeschoten.

De Bibliotheek Midden-Brabant heeft een vrouw gediscrimineerd door haar de toegang te weigeren tot bibliotheek Wagnerplein in Tilburg. Zij was vanwege haar lichamelijke beperking genoodzaakt om zich per scootmobiel te verplaatsen, maar met scootmobiel mocht zij niet naar binnen - zagezegd om veiligheidsredenen. RADAR heeft samen met de vrouw een verzoek om een oordeel ingediend bij het College voor de Rechten van de Mens, waarna is geoordeeld dat het om discriminatie gaat. In het vervolg gaat de bibliotheek mensen met een scootmobiel helpen om toch de bibliotheek te kunnen betreden.

In 2019 besloot de minister om vruchtbaarheidsbehandelingen alleen te vergoeden voor vrouwen met medische vruchtbaarheidsproblemen. Dat zou betekenen dat lesbische stellen en alleenstaande vrouwen een dure vruchtbaarheidsbehandeling niet langer

vergoed zouden krijgen. Hierover kwamen binnen enkele dagen al tientallen meldingen binnen bij RADAR. Online werd een petitie gestart die door tienduizenden mensen is getekend en de media besteedden er de nodige aandacht aan. De minister besloot hierop de ingang van de nieuwe regeling met een jaar uit te stellen.

Campagne

Gemeente Rotterdam heeft ingezet op vergroten meldingsbereidheid

Burgemeester Aboutaleb, Iris van der Graaf van Pride Rotterdam en verschillende andere rolmodellen prijkten op posters van de gemeente Rotterdam waarmee wordt opgeroepen om discriminatie te melden. In de vrije ABRI-ruimte van de gemeente werden de posters opgehangen en online is door middel van video's extra aandacht gevraagd voor alledaagse vormen van discriminatie en het belang van melden.

Erkenning

Gemeente Rotterdam heeft RADAR als deskundig partner erkend

De gemeente Rotterdam heeft RADAR aangewezen als de organisatie die de komende tien jaar de Wga-taken vervult. Hiermee is de uitvoering van de Wga niet openbaar aanbesteed, maar rechtstreeks aan RADAR gegund. Er zijn geen bezwaren

gemaakt door andere organisaties. Hetzelfde geldt voor stedelijk expertisecentrum IDEM Rotterdam. RADAR is enorm blij met de erkenning door de gemeente. De opdracht is voor de langst mogelijke periode gegund, wat ongekend is in de aanbestedingswereld.

Gender

RADAR neemt deel aan werkgroep Stop Geweld Tegen Vrouwen

Hümeyra, Bianca, Sarah: in korte tijd werden eind 2018 drie vrouwen vermoord door hun (ex-)partner. Om aandacht te vragen voor gendergerelateerd geweld, organiseerden RADAR, IDEM Rotterdam, Emancipator, Dona Daria en SPIOR op 29 december 2018 een stille tocht. Honderden mensen liepen mee. De stille tocht eindigde voor het stadhuis aan de Coolsingel in Rotterdam, waar burgemeester Ahmed Aboutaleb opriep tot een werkgroep om structurele oplossingen te vinden voor geweld tegen vrouwen. In Nederland heeft namelijk 45 procent van de vrouwen wel eens seksueel of fysiek geweld meegemaakt.

RADAR heeft op uitnodiging van de wethouders Bokhove (Jeugd), die de werkgroep voorziet, en Wijbenga (Samenleven), deelgenomen aan de werkgroep 'Stop geweld tegen vrouwen'. De insteek van de werkgroep is om het taboe op partner- en huiselijk geweld te doorbreken en uiteindelijk het geweld

tegen vrouwen te doen stoppen. Iedere betrokken organisatie, ervaringsdeskundige (slachtoffer of familielid) doen dit op hun eigen manier, maar in samenwerking met elkaar.

RADAR heeft in het kader van het project Veilige Steden, dat is gefinancierd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de gemeente Rotterdam, al ervaring met het verbeteren van de sociale veiligheid van vrouwen. In dit kader is in de week van de Internationale Vrouwendag in samenwerking met Dona Daria en IDEM Rotterdam de conferentie 'Unboxing gender & veiligheid' georganiseerd op 5 maart 2019. Hier gingen meer dan honderd deelnemers in de burgerzaal van het stadhuis verder in gesprek over gendergerelateerd geweld en mogelijke oplossingen.

Leeftijd

RADAR en gemeente Rotterdam zetten in op leeftijdsdiscriminatie

RADAR en de gemeente Rotterdam hebben met de folder 'Leeftijdsdiscriminatie bij het solliciteren? Uw rechten op de arbeidsmarkt' ingezet op bewustwording van leeftijdsdiscriminatie. In de folder wordt uitgelegd wat leeftijdsdiscriminatie inhoudt, hoe je het kan herkennen en wat de rechten zijn van een sollicitant. De folder is verspreid via de afdeling 'Werk en inkomen' van de gemeente Rotterdam een bijstandsgerechtigden. Daarnaast hebben medewerkers van de dienst een training gekregen over dit onderwerp.

Antisemitisme

Raadvragen over aanpak antisemitisme in Rotterdam bij voetbalwedstrijden

Na de bekerwedstrijd tussen Ajax en Feyenoord in de Rotterdamse Kuip op 27 februari 2019 zijn 22 mensen opgepakt die

zich tijdens de wedstrijd antisemitisch hebben uitgelaten. Dit heeft ertoe geleid dat er raadvragen zijn gesteld over de aanpak van antisemitisme over de ontbrekende financiële steun voor het Feyenoord-project dat RADAR al enkele jaren samen met de Anne Frank Stichting uitvoert om antisemitisme in het stadion tegen te gaan. Dankzij deze vragen is er een principetoezegging gedaan om het project voort te zetten.

Veilig

Safe Havens voor LHBTIQ+-personen bij winkels en organisaties in Den Bosch

RADAR Den Bosch heeft in juni het initiatief genomen om een pilot te starten met zogenoemde 'Regenboogpunten'. Dit zijn plekken in de wijk waar LHBTIQ+-personen terecht kunnen als ze zich onveilig voelen. Elf organisaties en winkeliers hebben zich aangesloten bij het initiatief. Door middel van een regenboogvlag of -sticker zijn de safe havens te herkennen. Ondanks dat veel ondernemers zich aanvankelijk niet bewust waren van het geweld en de agressie tegen LHBTIQ+-personen, reageerden ze positief op het plan en waren ze bereid hun locatie open te stellen voor mensen die zich onveilig voelen.

Heineken

RADAR in gesprek met Heineken over maatschappelijke verantwoordelijkheid

Heineken heeft de sponsoring van het televisieprogramma *Voetbal Inside* gestaakt om herhaaldelijke homofobe en racistische grappen van de presentatoren. De biergigant heeft het sponsorcontract niet verlengd. RADAR en enkele andere maatschappelijke organisaties zijn vervolgens door Heineken uitgenodigd om deel te nemen aan een discussie over de maatschappelijke verantwoordelijkheid van het bedrijf. Als expert op het gebied

van gelijke behandeling was RADAR/Art.1 uitgenodigd om mee te denken over de gang van zaken. Was het de juiste keuze om het contract niet te verlengen, zonder inhoudelijke opgaaf van redenen? Of hadden ze beter een statement kunnen maken?

21 maart

Mpho Tutu van Furth spreker op Internationale Dag tegen Racisme

Niemand minder dan Mpho Tutu van Furth was de keynotespreker tijdens de bijeenkomst op 21 maart, de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie. De dochter van Desmond Tutu, vooral bekend om zijn bijdrage aan de strijd tegen apartheid, sprak in het Maaspodium een volle zaal toe. "Misschien moeten we allemaal erkennen dat we racisten zijn", bepleit ze. "Ieder van ons heeft iets van die ervaring, ergens in onze levens. Als we onze gedachtestroom genoeg vertragen, kunnen we het herkennen. Bijvoorbeeld als we de straat oversteken om een groep jonge mannen te ontwijken, die vanwege hun afkomst of hun aantal beangstigend zijn."

Ook in Den Bosch heeft RADAR aandacht besteed aan de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie.

Horeca

Eindhovense expats ervaren veel horecadiscriminatie

Het Eindhovens Dagblad heeft op 30 maart 2019 bericht dat expats die willen uitgaan op het Eindhovense Stratumseind veelvuldig geweigerd worden aan de deur. Deze horecadiscriminatie van expats kwam daarop breder in de media. RADAR heeft de gemeente advies gegeven op dit punt en een bijeenkomst georganiseerd voor stakeholders om het probleem aan te pakken. Daarnaast zijn er Engelstalige flyers ontwikkeld om expats te wijzen op de mogelijkheid om te melden en ondersteuning te krijgen van klachtbehandelaars van RADAR.

Conferentie

Presentatie van onderzoek 'Diversiteit uitgelicht' in Eindhoven

RADAR heeft op 18 april 2019 een conferentie georganiseerd in Eindhoven, waarbij de bevindingen en aanbevelingen uit het onderzoek 'Diversiteit uitgelicht' zijn gepresenteerd aan betrokken organisaties en andere belangstellenden. Bijzondere aandacht ging uit naar horecadiscriminatie, omdat er vanuit de expat community signalen waren dat expats geweigerd werden bij verschillende bars aan het Stratumseind.

Daarnaast heeft RADAR advies gegeven aan de gemeente Eindhoven naar aanleiding van de ophef die is ontstaan doordat Pegida geen toestemming kreeg om te demonstreren bij de Al Fourqaan-moskee. Uit onvrede besloot Pegida-voorman Edwin Wagenveld op het Stadhuisplein te demonstreren. Deze demonstratie bleek echter niet groter dan de voorman zelf, die op een klapstoel van zijn zelfgemaakte krant genoot.

Zorgen

ECRI bezorgd over xenofobie in Nederland

De Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) heeft in haar vijfde rapport over Nederland aangegeven bezorgd te zijn over ons land. Vooral het politieke debat en berichtgeving in de media staan bol van xenofobe taalgebruik. Hierdoor voelen veel minderheden zich uitgesloten, zo blijkt uit het rapport. Om dit probleem aan te pakken, adviseert de ECRI om meer focus te leggen op de regionale basis van de ADV-structuur. Ook RADAR pleit al jaren voor deze regionale focus.

Kennisdelen

RADAR wisselt collega uit met College voor de Rechten van de Mens

Een half jaar lang vond er een uitwisseling plaats tussen een collega van RADAR en van het College voor de Rechten van de Mens om wederzijdse expertise uit te wisselen. Deze uitwisseling kwam op 1 april 2019 tot een einde. Juliette Bonheur van het College en Dave Bekkering van RADAR hebben de uitwisseling positief ervaren. "Het College voor de Rechten van de Mens en haar jurisprudentie is voor klachtbehandelaars discriminatie van groot belang", zegt Dave. "Ik was daarom erg blij dat ik de kans kreeg een half jaar bij de Front Office van dit College te gaan werken.

Het werden uiteindelijk negen maanden waarin ik veel geleerd heb over het functioneren van dit College, met name op het vlak van de oordeelsvorming. De kennis en ervaring die ik heb opgedaan is zeer nuttig gebleken voor mijn werk als klachtbehandelaar bij RADAR. En de relatie tussen RADAR en het College werd door de uitwisseling verder versterkt.”

De uitwisseling beviel Juliette Bonheur zo goed, dat ze per september 2019 bij RADAR in dienst is gegaan.

Keti Koti

RADAR staat in Rotterdam en Tilburg stil bij de herdenking van de slavernij

Keti Koti (verbroken ketenen) is een feestdag om de afschaffing van de slavernij te herdenken en vieren. In Rotterdam vond op 30 juni de herdenking plaats bij het Slavernijmonument aan de Lloydkade, waar namens RADAR, Art.1 en IDEM Rotterdam een krans werd gelegd. RADAR is een van de partners van Stichting Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst bij de organisatie van de Keti Koti Lecture, die op 26 juni plaatsvond in de Burgerzaal in het Stadhuis aan de Coolsingel. Wayne Modest, hoofd van het nationale Research Center for Material Culture en bijzonder hoogleraar Material Culture and Critical Heritage Studies aan de VU, ging in op de vraag: ‘Hoe gaat het met ons, met Nederland, als het gaat om het verwerken van het slavernijverleden?’

Op 27 juni werd in het Maaspodium in Rotterdam de Keti Koti Dialoogtafel georganiseerd. Door het uitwisselen van persoonlijke ervaringen wordt stilgestaan bij de hedendaagse gevolgen van het Nederlandse slavernijverleden, met witte en zwarte Nederlanders en alle kleuren daartussenin.

Ook in Tilburg heeft RADAR een krans gelegd tijdens de officiële herdenking van Keti Koti. De dialoogtafel in Tilburg op zaterdag 29 juni had het thema ‘Eenheid door vertrouwen’.

Weekend

RADAR organiseert empowerment-weekend voor Rotterdamse jongeren

In het kader van het Veilige Steden project heeft RADAR een empowermentweekend voor Rotterdamse jongeren ontwikkeld en uitgevoerd in samenwerking met partnerorganisaties Emancipator en DOCK. Het weekend van 22 tot en met 24 november 2019 stond in het teken van seksuele straatintimidatie, geweld tegen vrouwen en grensoverschrijdend gedrag. Met 22 deelnemers werd een uitgebreid programma gedraaid met verschillende werkvormen om de oorzaken, gevolgen, cijfers en andere kennis op te doen over seksuele straatintimidatie, maar ook om elkaars persoonlijke ervaringen te delen en daarvan te leren. Dit is heel waardevol gebleken.

De deelnemers hebben het weekend als inspirerend en leerzaam ervaren en zij zijn geactiveerd om met hun opgedane kennis acties te bedenken voor de stad Rotterdam, om op verschillende manieren seksuele (straat)intimidatie tegen te gaan en veiligheid in de stad te vergroten. RADAR wil hen helpen om deze ideeën eventueel in de toekomst te realiseren.